

Nieuwsbegrip Extra

Met enige regelmaat ontwikkelt Nieuwsbegrip in opdracht van bedrijven of maatschappelijke organisaties een speciale themales. Bedrijven die ons vragen om zulke lessen te ontwikkelen doen dit vaak in het kader van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen', ideële organisaties brengen via de les het maatschappelijke onderwerp waarop zij zich richten onder de aandacht.

De Extra-lessen worden mogelijk gemaakt door financiering van de opdrachtgever. Teksten en opdrachten worden echter ontwikkeld door en vallen geheel onder verantwoordelijkheid van de Nieuwsbegripredactie.

Handleiding niveau C

Vooraf

nederlands
veteranen
instituut

In opdracht van het Nederlands Veteraneninstituut ontwikkelde Nieuwsbegrip weer een Extra les rond veteranen. Ditmaal staan de *Invictus Games* centraal. Deze worden dit jaar van 16 tot en met 22 april in Den Haag gehouden.

Lesoverzicht

- Onderwerp** *Invictus Games*
- Lesdoel** De leerlingen lezen de tekst actief aan de hand van sleutelvragen. Ook maken ze een schema bij de tekst, beantwoorden ze vragen over de tekst en ontwerpen ze een spandoek.
- Leesdoel** Na het lezen kunnen de leerlingen aan iemand vertellen wat de *Invictus Games* zijn, waarom deze Games zo bijzonder zijn en wat het doel ervan is.
- Opdracht 1** Tekst actief lezen en sleutelvragen
- Opdracht 2** Weetjesschema maken
- Opdracht 3** Vragen over de tekst beantwoorden
- Opdracht 4** Spandoek ontwerpen
- Clib-score** Functioneringsniveau begripend lezen >M8

Materiaal

Voor elke leerling:

- de tekst *Invictus Games* (niveau C);
- bijbehorende opdrachten voor niveau C.

Opdrachten

Toelichting

Actief lezen en sleutelvragen

In de basislessen ligt de nadruk op het onderdeel Actief lezen. Hierbij zijn de leerlingen gericht op de inhoud van de tekst. Bij het actief lezen is het de bedoeling dat de leerlingen voorspellen, onduidelijkheden ophelderen en zelf vragen stellen. Hiervan maken ze notities bij de tekst. Na het lezen van elk stukje beantwoorden ze bij elk stukje de sleutelvragen. De sleutelvragen stimuleren leerlingen om verbanden te doorzien, afleidingen te maken en de tekst samen te vatten. Deze activiteiten zijn erop gericht de leerlingen te ondersteunen in het vormen van een mentaal plaatje van de tekst.

Werkwijze

- De leerlingen bekijken deze video om een beeld te krijgen van de *Invictus Games*: https://www.youtube.com/watch?v=Rap-_jsv7iw (0:46. Let op: de video is in het Engels. Het gaat vooral om de beelden)
- De leerlingen lezen de tekst actief. Bij elk stukje tekst noteren zij aantekeningen, zoals vragen of dingen die zij niet begrijpen. Woorden die ze niet kennen onderstrepen ze in de tekst.
- Na het lezen beantwoorden de leerlingen de sleutelvragen. Eventueel kunt u de hulpvragen erbij geven, als de leerling moeite heeft met het beantwoorden van een of meer sleutelvragen.
- Na de sleutelvragen vullen de leerlingen een weetjesschema in. Bij elk kernwoord vullen zij in wat zij hierover geleerd hebben. Soms passen er meerdere weetjes bij een kernwoord.
- Vervolgens beantwoorden de leerlingen enkele (woordenschat)vragen bij de tekst en bedenken zij vijf vragen die ze aan rolstoelvolleybalster en oud-deelnemer aan de *Invictus Games* Kelly Gerritsen zouden willen stellen.
- Tot slot ontwerpen de leerlingen een spandoek om de sporters tijdens de *Invictus Games* aan te moedigen.

Modeltekst

Modellen van de inleiding

Ik ga nu hardop voordoen hoe ik actief lees. Let goed op.

Invictus Games

Dit jaar worden de internationale *Invictus Games* in Den Haag gehouden. Was de *Invictus Games* niet iets met gehandicapte sporters? En wat is er dan anders dan de Paralympische Spelen? Ik lees even door. Van 16 tot en met 22 april zijn alle ogen gericht op dit evenement op de Sportcampus Zuiderpark. Eigenlijk zouden de Games al in 2020 plaatsvinden, maar corona gooide roet in het eten. Ja, door corona zijn de afgelopen twee jaar een helemaal dingen niet doorgedaan. Blijkbaar waren de *Invictus Games* daar ook één van. Dat betekent namelijk 'roet in het eten gooien', dat is niet doorgaat. Aan de *Invictus Games* doen (oud-)militairen uit verschillende landen mee, die tijdens hun werk geestelijk of lichamelijk gewond zijn geraakt. Aha, hier lees ik al een verschil met de Paralympische Spelen. Bij de *Invictus Games* zijn de sporters blijkbaar oud-militairen, die tijdens hun werk gewond zijn geraakt. De deelnemers gebruiken onder andere de kracht van sport bij hun herstel. Dat klinkt goed! Ik ben benieuwd hoe ze dat doen. Het doel van de organisatie van de *Invictus Games* is om met het evenement meer begrip en respect voor degenen die hun land dienen of gediend hebben te bereiken. Het oorspronkelijke idee voor het evenement komt van de Britse prins Harry. Prins Harry, die ken ik wel. Hij is getrouwd met Meghan Markle. Wat zou hij met militairen te maken hebben? Ik ben benieuwd of de tekst mij antwoord gaat geven op die vraag. Ik lees gauw verder.

Sleutelvragen en hulpvragen

Inleiding

Sleutelvraag 1: Welk doel heeft de organisatie van de *Invictus Games* voor ogen?

Hulpvraag 1a: Lees regel 6-8 nog een keer goed.

Hulpvraag 1b: Wat betekent *dienen* (regel 7)? (opheldereren)

Onoverwonnen

Sleutelvraag 2: Wie doen er mee aan de *Invictus Games*?

Hulpvraag 2a: Lees regel 10 nog een keer. Welke twee groepen worden genoemd?

Hulpvraag 2b: Wat betekent *fysiek* en wat betekent *mentaal* (regel 10)? (opheldereren)

Sleutelvraag 3: Leg in je eigen woorden uit waarom de *Invictus Games* zo heten.

Hulpvraag 3a: Wat betekent 'invictus'?

Hulpvraag 3b: Welk woord herken je in het woord *onoverwonnen* (regel 15)? (opheldereren)

Prins Harry

Sleutelvraag 4: Wat heeft de Britse Prins Harry met de Invictus Games te maken?

Hulpvraag 4a: Welk beroep had Prins Harry ooit?

Hulpvraag 4b: Hoe zette dit beroep hem aan het denken?

500-20-10

Sleutelvraag 5: Waar staan de getallen 500-20-10 voor?

Hulpvraag 5: Lees regel 36-38 nog een keer.

Sport als middel, niet als doel

Sleutelvraag 6: Waarin verschillende de Invictus Games van de Olympische en Paralympische Spelen?

Hulpvraag 6: Wat zegt Mart de Kruif hierover in regel 46-48?

Sleutelvraag 7: Volgens Mart de Kruif, voorzitter van de stichting Invictus Games Den Haag 2022, is het deelnemen aan de Games voor bijna alle sporters een belangrijke stap geweest op de route naar herstel. Welke drie redenen noemt hij daarvoor?

Hulpvraag 7: Let op de leestekens (komma) en het signaalwoord 'en' en 'ten slotte' (regel 61) die een *opsomming* aangeven. (verbanden)

Sleutelvraag 8: Bedenk zelf waarom er op de Games toch medailles worden uitgereikt.

Hulpvraag 8: Waarom zouden de sporters een medaille willen?

Uitlaatklep

Sleutelvraag 9: Wat is de boodschap die zitvolleybalster Kelly Gerritsen heeft over de Invictus Games?

Hulpvraag 9: Wat is een *uitlaatklep* (regel 72)? (ophelderen)

Na het lezen

Sleutelvraag 10: Ga jij naar de Invictus Games kijken? Leg uit waarom wel/niet.

Antwoorden

OPDRACHT 1 Actief lezen en sleutelvragen beantwoorden

Tijdens het lezen	
Inleiding	<p>1. Welk doel heeft de organisatie van de <i>Invictus Games</i> voor ogen?</p> <p><i>De organisatie wil met het evenement bereiken dat mensen meer begrip en respect krijgen/hebben voor degenen die hun land dienen of gediend hebben. Ook willen ze laten zien hoe sport kan bijdragen aan herstel.</i></p>
Onoverwonnen	<p>2. Wie doen er mee aan de <i>Invictus Games</i>?</p> <p><i>Aan de <i>Invictus Games</i> doen (oud-)militairen mee die tijdens hun werk fysiek en/of mentaal gewond zijn geraakt.</i></p> <p>3. Leg in je eigen woorden uit waarom de <i>Invictus Games</i> zo heten.</p> <p><i>Invictus betekent 'onoverwonnen' in het Latijn. Het laat zien dat je je niet gewonnen geeft, ook al ben je gewond.</i></p>
Prins Harry	<p>4. Wat heeft de Britse prins Harry met de <i>Invictus Games</i> te maken?</p> <p><i>De Britse prins Harry heeft zelf in het leger gewerkt. Daar zag hij veel gewonde militairen. Hij kon maar niet loslaten hoe deze militairen verder moesten.</i></p>
500-20-10	<p>5. Waar staan de getallen 500-20-10 voor?</p> <p><i>500 deelnemers die meedoen aan de <i>Invictus Games</i> 20 verschillende deelnemende landen 10 verschillende sporten</i></p>
Sport als middel, niet als doel	<p>6. Waarin verschillen de <i>Invictus Games</i> van de Olympische en Paralympische Spelen?</p> <p><i>Meedoen (sporten) is belangrijker dan winnen. Het sporten is een middel om verder te herstellen.</i></p> <p>7. Volgens Mart de Kruif, voorzitter van de stichting <i>Invictus Games Den Haag 2022</i>, is het deelnemen aan de Games voor bijna alle sporters een belangrijke stap geweest op de route naar herstel. Welke drie redenen noemt hij daarvoor?</p> <p><i>1. Ze voelen dat ze niet alleen zijn.</i></p>

	<p>2. Ze kunnen aan de buitenwereld laten zien welke vorderingen ze maken, wat hen motiveert.</p> <p>3. Ze voelen erkenning van de maatschappij, wat goed is voor hun zelfvertrouwen.</p> <p>8. Bedenk zelf waarom er op de Games toch medailles worden uitgereikt. <i>De medailles maken de waardering zichtbaar. Het is iets dat je met trots kunt dragen, om te laten zien welke prestatie je hebt geleverd.</i></p>
Uitlaatklep	<p>9. Wat is de boodschap die zitvolleybalster Kelly Gerritsen heeft over de <i>Invictus Games</i>? <i>Er is een groot gevoel van saamhorigheid en het is niet erg als er iets niet lukt.</i></p>
Na het lezen	
<p>10. Ga jij naar de <i>Invictus Games</i> kijken? Leg uit waarom wel/niet. <i>Eigen antwoord.</i></p>	

OPDRACHT 2 Een weetjesschema invullen

Enkele voorbeelden van weetjes:

WEETJESSCHEMA	
KERNWOORD	WEETJE
Invictus	Latijns woord, betekent 'onoverwonnen'
Prins Harry	Was helikopterpiloot in het Britse leger. Is op missie in Afghanistan geweest. Bedacht de <i>Invictus Games</i> .
Prinses Margriet	Is erevoorzitter van de <i>Invictus Games</i> in Den Haag in 2022.
tien sporten	In de tekst worden genoemd: atletiek, gewichtheffen, rolstoelbasketbal, wielrennen en zwemmen.

Sportcampus Zuiderpark	Ligt in Den Haag. Hier worden de <i>Invictus Games</i> gehouden. Tijdens de <i>Invictus Games</i> voor iedereen geopend en gratis te bezoeken. Bezoekers kunnen een kaartje kopen voor een wedstrijd, maar ook zelf sporten.
medailles	Zijn niet het belangrijkste tijdens de <i>Invictus Games</i> , maar worden toch uitgereikt.

OPDRACHT 3 Vragen over de tekst beantwoorden

1. geestelijk = mentaal (regel 10)
lichamelijk = fysiek (regel 10)
2. het lustrum = periode van vijf jaar dat iets bestaat
3. Deelnemers mogen twee familieleden of vrienden meenemen omdat die hen vaak geholpen hebben in hun revalidatieproces.
4. een medaillespiegel = een ranglijst van deelnemers geordend naar behaalde medailles bij een sportevenement
5. ouwe-jongens-krentenbrood = een sfeer van kameraadschap